

Bilaga 5

REGERINGSKANSLIET

2009-03-31

M2009/444/R

Miljödepartementet
Rättsenheten

Europeiska kommissionen
Generalsekretariatet
Rue de la Loi 200
B-1049 BRYSSEL
Belgien

Svar på formell underrättelse angående rådets direktiv 1999/30/EG av den 22 april 1999 om gränsvärden för svaveldioxid, kvävedioxid och kväveoxider, partiklar och bly i luften (SG-Greffe(2009)D/551, ärendenr. 2008/2204)

(2 bilagor)

Europeiska gemenskapernas kommission har i en formell underrättelse som inkom till Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen den 3 februari 2009 anfört att Sverige inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 5.1 i rådets direktiv 1999/30/EG av den 22 april 1999 om gränsvärden för svaveldioxid, kvävedioxid och kväveoxider, partiklar och bly i luften. Kommissionen har uppgett att det av svensk rapportering i frågan framgår att gränsvärdena för PM10 har överskridits i flera zoner och tätbebyggelser och att trenden för överskridandena är långsiktig. Med anledning av underrättelsen vill den svenska regeringen lämna följande synpunkter.

Gränsvärden för PM10 i Sverige

Sverige har i en tidigare skrivelse till kommissionen uppgett att det i zonerna SW2, SW4 och SW5 finns områden som inte har klarat gränsvärdena för PM10 under 2006 och att åtgärdsprogram för att uppfylla gränsvärdet för partiklar därför har fastställts för samtliga områden.

Ett antal av de åtgärder som anges i de fastställda åtgärdsprogrammen och som har beskrivits tidigare, t.ex. dammbindning i kombination med vägrengöring, *se bilaga 1*, har varit effektiva och halterna av PM10 har minskat. För zonen SW5 har några överskridanden av gränsvärdena därför inte rapporterats sedan 2006. Däremot har gränsvärdena överskridits i zonerna SW2 och SW4 under 2007. I det följande redovisas det pågående arbetet för att sänka nivåerna av PM10 i dessa zoner.

Postadress
103 33 Stockholm

Telefonväxel
08-405 10 00

E-post: registrator@environment.ministry.se

Besöksadress
Tegelbacken 2

Telefax
08-24 16 29

Telex
154 99 MINEN S

Zon SW2

Norrköpings kommun, zon SW2

Överskridanden av gränsvärdet för PM10 har konstaterats under åren 2005 och 2006 på Östra Promenaden i Norrköping. Efter genomförda riktade åtgärder har gränsvärdet därefter uppfyllts på denna gata. Under 2008 har mätningar och beräkningar visat att gränsvärdet för PM10 överskrids på Kungsgatan, en annan gata i centrala Norrköping. Mot bakgrund av de effektiva insatser som vidtagits på Östra Promenaden, har Norrköpings kommun påbörjat motsvarande åtgärder på Kungsgatan. Åtgärderna handlar i första hand om drift och underhåll av befintligt vägnät, främst under vintersäsongen, och har relativt snabbt åstadkommit positiv effekt. Vidtagna åtgärder bedöms minska partikelhalterna med ca 30-35 procent. Övriga planerade åtgärder innebär främjande av alternativa färdvägar samt förbättrad infrastruktur i form av ombyggnader och nyanläggningar. En minskad användning av dubbdäck skulle sänka partikelhalterna ytterligare.

Med hänvisning till vidtagna och planerade åtgärder bedömer Norrköpings kommun, Länsstyrelsen i Östergötlands län och Naturvårdsverket att Norrköpings kommun långsiktigt inte kommer att överskrida gränsvärdet för PM10.

Södertälje kommun, zon SW2

Södertälje ingår i det åtgärdsprogram som har fastställts för Stockholms län, dit både Södertälje kommun och Stockholms tätortsområde tillhör, den 9 december 2004. För en beskrivning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att miljö kvalitetsnormen för PM10 ska klaras hänvisas till den beskrivning som görs beträffande zon SW4.

Uppsala kommun, zon SW2

En första uppföljning av det åtgärdsprogram som har fastställts för Uppsala kommun den 24 november 2006 har skett under hösten 2007. De genomförda åtgärderna har analyserats med utgångspunkt i hur de påverkar halterna av partiklar, men även hur andra luftföroreningar påverkas. Åtgärderna som vidtas beträffande partikelhalterna ska inte få leda till överskridanden av andra föroreningsnivåer eller ökade koldioxidutsläpp. Kommunen har tidigare i samband med denna uppföljning bedömt att miljö kvalitetsnormerna i Uppsala ska klaras i sin helhet från och med januari 2008.

Mätdata för 2008 har dock visat att halterna av PM10 fortfarande har överskridit gränsvärdet för dygn. En förnyad uppföljning av åtgärdsprogrammet har därför skett under våren 2009, där det konstateras att de hittills genomförda åtgärderna inte har haft tillräcklig effekt på partikelhalterna. Ett intensivt arbete pågår med att minska biltrafiken genom att

göra kollektivtrafiken mer attraktiv. Det är en av de viktigaste åtgärderna för att förbättra luftkvaliteten. Uppsala arbetar för närvarande med en plan för vilka åtgärder som ska vidtas under åren 2009-2010. Planen ska presenteras i slutet på april 2009. Inriktningen är att ta fram åtgärder som förväntas ge snabb effekt. För att minska användandet av dubbdäck till den nivå att gränsvärdena för PM10 klaras är det inte möjligt att enbart genomföra informationskampanjer.

Zon SW4

Halterna i Stockholms län, dit även Södertälje tillhör, underskrider i stort gränsvärdena för PM10, både beträffande årsmedelvärdet och dygnsmedelvärdet. Överskridanden av gränsvärdet för PM10 har dock skett längs vissa hårt trafikbelastade gator och vägar. Av rapporterade överskridanden framgår att det främst är gränsvärdet för dygn som är svårt att klara. Årsmedelvärdet har endast överskridits på Hornsgatan i Stockholms innerstad.

I Stockholms län går det inte att se några tydliga positiva effekter av de åtgärder som vidtagits i enlighet med det i december 2004 fastställda åtgärdsprogrammet för att minska halterna av PM10. Preliminära mätdata indikerar oförändrade halter under 2008 jämfört med tidigare år. För att klara gränsvärdet krävs därför effektivare åtgärder främst mot användande av dubbdäck. Fordon med dubbdäck har visat sig vara den största orsaken till lokalt höga halter av PM10.

Zon SW5

De undersökningar och utvärderingar av luftkvaliteten som gjorts i zon SW5, Göteborgs tätortsområde, visar att några överskridanden inte har inträffat under 2007 och 2008. Denna information stämmer inte överens med de uppgifter som inledningsvis rapporterats till kommissionen. Anledningen till dessa felaktiga uppgifter är ett misstag som begicks i samband med Sveriges rapportering av 2007 års mätdata. Sverige har den 30 januari 2009 kompletterat rapporteringen med korrigerade och korrekta uppgifter.

Ett kontinuerligt arbete pågår i Göteborg för att bibehålla dagens låga nivåer och minska riskerna för ett framtida överskridande av miljökvalitetsnormen för PM10.

Planerade åtgärder för att klara miljökvalitetsnormen för PM10

Den sammantaget viktigaste orsaken till att gränsvärdet för PM10 överskrids i Sverige är vägtrafik.

Vägverket har under våren 2007 på regeringens uppdrag redovisat en sammanställning av möjliga åtgärder för att minska partikelhalterna från slitage och uppvirvling från vägtrafik. Den enskilt viktigaste åtgärds-

möjligheten angavs i rapporten vara en minskad dubbdäcksanvändning. På vissa utsatta sträckor med höga halter av PM10 anfördes halterna även kunna minskas genom sänkt hastighet eller en anpassad väghållning. Regelbundna kommunikations- och informationsinsatser bedömdes också kunna ge positiva effekter.

Regeringen kan konstatera att det i flera kommuner och områden har genomförts insatser som ligger i linje med slutsatserna i Vägverkets rapport från 2007. Mot bakgrund av de kvarstående svårigheter som finns att nå de uppsatta gränsvärdena för PM10, främst i Stockholms län, måste dock ytterligare åtgärder vidtas. Särskilt höga halter av PM10 uppmäts när dubbdäck används på torra vägbanor. Detta förekommer framför allt under perioden februari-april beroende på var i landet mätningen äger rum. Den tid som dubbdäck är tillåtet måste mot denna bakgrund förkortas. För att genomföra en sådan reform krävs goda kunskaper om effekterna på miljö, hälsa, trafiksäkerhet, slitage och framkomlighet. På regeringens uppdrag har därför Vägverket den 7 januari 2009 lämnat en samlad lägesrapport i frågan om vinterdäck och deras användning. Rapporten innehåller dels redovisningar av kunskapsläget från väghållar-, trafiksäkerhets-, miljö- och hälsoperspektiv, dels förslag till åtgärder, *se bilaga 2*. För att minska partikelhalterna längs med vägnätet har Vägverket föreslagit flera olika åtgärder bl.a. kortare tid för när användande av dubbdäck ska vara tillåtet samt en möjlighet att lokalt förbjuda dubbdäck. Vägverket har bedömt att de nämnda åtgärderna är de enda åtgärderna som ger möjlighet att klara gränsvärdet för PM10 på kort sikt. En minskad användning av dubbdäck är enligt Vägverkets bedömning samhällsekonomiskt lönsam eftersom åtgärden skulle medföra positiva miljö- och hälsoeffekter samt lägre vägslitage.

Vägverkets redovisning har remitterats till ett stort antal myndigheter, kommuner och organisationer. Senast den 17 april ska remissyttrandena ha inkommit till Regeringskansliet. Därefter kommer regeringen att ta ställning till Vägverkets förslag.

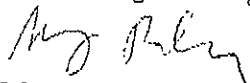
Regeringen ser mycket allvarligt på det faktum att miljö kvalitetsnormen för PM10 överskrids i landet. Åtgärdsprogrammen för Göteborg och Norrköping visar dock att vidtagna åtgärder har minskat halterna av PM10. I Göteborg uppfylls gränsvärdena för PM10 och prognosen för Norrköping är att gränsvärdena bör kunna uppnås inom den närmaste tiden.

Det finns en stark politisk vilja, både på nationell och lokal nivå, att nå gränsvärdet för PM10 i samtliga delar av landet. Regeringen kommer därför att ytterligare prioritera detta arbete. Genom vidtagna och planerade åtgärder är regeringens bedömning att Sverige inom kort kommer att kunna klara detta åtagande. Den svenska regeringen kommer att kontinuerligt informera kommissionen om de åtgärder som vidtas för att

gränsvärdena ska uppfyllas. Ett första led i den informationen är att underrätta kommissionen om den fortsatta handläggningen efter det att remissyttrandena angående Vägverkets senaste rapport har inkommit.

Den svenska regeringen står givetvis till kommissionens förfogande med ytterligare upplysningar i detta ärende om kommissionen så önskar.

Med vänlig hälsning

Magnus Blücher
Kansliråd